

Published by
BYELORUSSIAN-AMERICAN
ASSOCIATION, Inc., U. S. A.
and BYELORUSSIAN
CANADIAN ALLIANCE

Беларус

ЦНА — PRICE 25¢
Address:
B I E L A R U S
401 ATLANTIC Ave.
BROOKLYN 17,
NEW YORK, N. Y.

ЧАСАПІС БЕЛАРУСАЎ ПАУНОЧНАЕ АМЭРЫКІ

BIELARUS — BYELORUSSIAN NEWSPAPER OF NORTH AMERICA

Год XV. № 89.

Жнівень 1964.

NEW YORK — TORONTO

August 1964.

Vol. XV. 89.

АБ ГЭТЫМ НЕЛЬГА ЗАБЫВАЦЦА

Сёлете спойніліся 20-я ўгодкі ад арганізацыі Беларуское Краёвае Абарону. Гэтыя ўгодкі былі адзначаны адмысловыі съяткаваньнімі ў розных асарадках нашае эміграціі ў Амерыцы. Былі яны адзначаны ѹ на бачынах нашае газэты.

БКА фармальна была пакліканая ў сакавіку 1944 году Беларуское Цэнтральнае Рада з дазволу нямецкіх акупацыйных уладаў з адзінай мэтаю змаганьня із савецкай партызаншчынай. Але ѹ сваеі нацыянальной існаўсці ѹ палітычнай ськіраванаасці гэта быў стыхійны націраваны рух, што выходзіў із самых нізоў, з шырокіх народных масаў і ставіў перад сабой куды шырэйшыя мэты ѹ далёка абсяжныя перспектывы.

Гэты рух праявіўся шмат раней, чымся паўстала Беларуская Цэнтральная Рада, і першай ягонай фазай была спроба ѿ 1942 годзе арганізацыі Беларускай Самаахоўе, спараліканавай Немцамі ѿ ўйным задорку.

Шматтыячным юнаком, што з энтузізмам ішлі ѿ рады БКА, ішло пра тое, каб зарганізацца ѿ вайсковых фармацый, прайсыці неабходнае вышкіленыне ѹ, галоўнае, атрымаць у руки зброю. Гэта зброя мела быць выкарыстана не патое, каб памагаць Гітлеру будаваць хімічную „новую Эўропу”, але дзеля змаганьня з усякім акупантам Беларусі, у тым ліку ѹ гітлерскім, за волю ѹ незалежнасць Бацькаўшчыны. Гэта ѹ было крыніцай таго нацыянальнага ўздыму, з якім тварылася БКА.

Але Немцы, зразумеўшы запраўдныя ініцыятывы БКА ѹ сталохуашыся выкліканага ѹ нацыянальнага ўзброі, адразу-ж началі ўсёды сабатаваць беларускі вайсковы рух і не далі батальёнам БКА прыабязцае зброя. У мамент хуткага бальшавіцкага наступу рады БКА, будучы няўзброенымі, не маглі адступаць зарганізаўнымі вайсковыімі фармаціямі за вылуччэннем Ахвіцерскага Школы БКА ѿ Менску. У аругах і раёнах кожны жаўнер быў пакінуты самому сабе. Шмат якія з іх эвакуаваліся, як чырвіныя людзі, а бальшыня, расчараўная ѹ здэзырентаваная, асталася на месцы, здаючыся на волю лёсу. Гэтыя алошніх бальшавікі потым павылодулі, сфармавалі ѿ карнія батальёны ѹ кінулы на расчыстку мінных палёў пад Бэрлінам. Такім трагічным фіналам скончылася гісторыя БКА.

З часыці жаўнераў БКА ѹ іншых

беларускіх вайсковых фармаціяў, што апніліся на Захадзе, пазней была зарганізаваная ѿ Нямеччыне дывізія „Беларусь”, што перайшла 30 красавіка 1945 году нямецкім фронтом і далаўчылася да Амерыканцаў. Часьцы жаўнераў БКА папала ѹ іншую дывізію — Зіглінга, якая была кінутая на Захадні фронт і жаўнери якое, гэтаксама як дывізія „Беларусь”, перайшли да альянтаў у гэтым выпадку — да Ангельцаў. Гэтыя два фінальныя акты, улучаючы сюды ѹ пераход вучылікам і камандзераў Беларуское Ахвіцерскіе школы да французскіх партызан, вымойна съветчыці аб

тym, што беларускі жаўнеры навет і на думалі змагацца за чужку для іх справы. Наадворт, ад самага пачатку фармаванія беларускіх вайсковых адзінак і да канца яны жылі адзінным жаданьнем змагацца за вольную ѹ незалежную Беларусь.

Гэты аспект БКА на съяткаваньні 20-ых ўгодкі ўніверситетаў Беларускіх Цэнтраў Адміністраціў, якія заснаваны на съяткаваньні 1945 году, пад фірмай БЦР, або хоць толькі звязаць гэту акцыю з БЦР. Заходніх палітычных дзеяньнікі пры ўспікай палітычнай канфюнктуры будуть разглядаць БЦР, як акупацыйны нямецкі твор хоць-бы ѿ сэнсе чиста фармальным, і на будущу рэспектаваць някай палітычнай дзеяньніцы, праводжанай пад фірмай БЦР.

У беларускім народзе на Бацькаўшчыне, як ведама, вельмі глыбокая нянявісць да нямецкага акупантства, што бязылітасна падымае беларускіх вёскі ѹ расстрэльвае нянявінае жыхарства. Гэту нянявісць бальшавіцкай пропаганды умела пераносіць на толькі на тыя арганізацыі, што адно фармальна супрацоўнічалі з Немцамі, а фактычна рабілі чиста беларускую работу, але на нагул на ўсякую легальную беларускую дзеяньніцу у тых часах. І калі-б некаму заляжыла на тым, каб здзіскрэдытаць беларускую зміграцыю ѹ ейную нацыянальную дзеяньніцу на чужыне ѿ вачоў беларускага народа на Бацькаўшчыне, дык на граба лепшага способу, як паказаць, што гэта дзеяньніца ѿ якай-небудзь ступені звязаная з Беларуское Цэнтральнае Радай.

Аб гэтым нельга забывацца пры ўсякай нацыянальной дзеяньніцы на чужыне.

6-Я СУСТРЭЧА БЕЛАРУСАЎ ПАУНОЧНАЕ АМЭРЫКІ

5-7 ВЕРАСЬНЯ 1964 ГОДУ ѿ НЮО БРАНСЬВІКУ

I. ПЕРШЫ ДЗЕНЬ — СЫБОТА 5 ВЕРАСЬНЯ:

I. Прыезд удзельнікаў, рэгістрацыя ѿ Беларускім Грамадзкім Цэнтрам (пад царквой) — 9 River Road, Highland Park, N. J., раскватаваныне.

2. 8-я гадзіна ўвечары:

Танцавальная Вечарына ѿ Shake's Hall, 25 Whitehead Ave., South River, N. J.

II. ДРУГІ ДЗЕНЬ — НЯДЗЕЛЯ 6 ВЕРАСЬНЯ:

I. 9-я гадзіна раніцы:

Каталіцкая Божая Служба (месца будзе пададзена пазней).

2. 10-я гадзіна раніцы:

Праваслаўная Божая Служба ѿ царкве Жыровіцкага Божае Маці — 9 River Road, Highland Park, N. J.

3. 1-я гадзіна дня:

Супольны Урачысты Абед у Roger Smith Hotel, 18 Livingston Ave., New Brunswick, N. J.

4. 5-я гадзіна папаўдні:

Урачыстая Акадэмія (там-же).

5. 9-я гадзіна ўвечары:

Танцавальная Вечарына ѿ Shake's Hall, 25 Whitehead Ave., South River, N. J.

III. ТРЕІЦІ ДЗЕНЬ — ПАНЯДЗЕЛЯК 7 ВЕРАСЬНЯ:

I. 10-я гадзіна раніцы:

Нарада старшыні і прадстаўнікоў беларускіх арганізацыяў Амэрыкі ѹ Канады ѿ памяшчэніі Беларускага Грамадзкага Цэнтра (пад царквой).

Галоўная Управа БАЗА

Галоўная Управа ЗБК

РЭЗАЛЮЦІЯ ѿ ВАБАРОНЕ ПАНЯВОЛЕНЫХ НАРОДАЎ

Кангрэсмен Эдвард Дэрвінскі із штату Ілінойс пераслаў у нашу Рэдакцыю дзеля выкарыстання тэкст Рэзалюцыі сэната Бара Гольдвотэра, кандыдата на Прэзідэнта ЗША із Рэспубліканскай Партыі, у вабароне паняволеных народаў.

З глядзішча на важнасць гэтага Рэзалюцыі, падаём ніжэй ейную першую частку ѿ ангельскім арыгінале, а другую частку коратка пераказваем пабеларуску.

Whereas the United States of America was founded upon and long has

cherished the principles of self-determination and individual freedoms; and

Whereas these principles are the raison d'être of the United Nations, as set forth in the charter of that world organization; and

Whereas the United States and all other member nations signatory to that charter have solemnly pledged themselves, collectively and individually, to make these principles universal and to extend their benefits to all peoples; and

Whereas since 1918 Soviet communism has, through the most brutal aggression and force, deprived millions of formerly free peoples of their rights to self-determination and has enslaved their homelands; and

Whereas the Congress of the United States has unanimously expressed, in Public Law 86-90, approved July 17, 1959, its revulsion at the continued enslavement by the Soviet Union of the peoples of Poland, the Ukraine, Czechoslovakia, Lithuania, Hungary, Latvia, Estonia, White Ruthenia, Romania, East Germany, Bulgaria, mainland China, Armenia, Azerbaijan, Georgia, North Korea, Albania, Idel-Ural, Tibet, Cossackia, Turkestan, North Vietnam, and other lands, all of which now are known as the captive nations; and

Whereas the peoples of these captive nations, as well as those of Cuba and other lands since subjugated in whole or in part by Soviet communism, have found little, if any, hope of eventual freedom in the political differences which have arisen between Soviet Russia and its satellite, mainland China, and may look only to the United States and the United Nations for liberation; and

Whereas the member nations of the United Nations have failed to bring before the General Assembly for successful discussion and solution the problem of self-determination for the peoples enslaved by international communism; and

Whereas it is vital to the national security of the United States and the

БАЗА І КАНГРЭС У МЭКСЫЩЫ

У палавінне тгавеня сёлета адбыўся ѿ мэксіканскім горадзе Орызаба ѿ штаце Воракруз міжнародны Кангрэс, ладжаны існуючым у Мэксіцы Задзіночаньнем Лацінаамэрыканскіх Интелектуалістых Паняволеных Народаў (Alianza Espirituista Latinoamericana pro Naciones Captivas).

На гэты Кангрэс было афіцыйна запрошанае ѿ Беларуское Амэрыканскае Задзіночаньне ѿ васобе ейнага старшыні д-ра Ст. Станкевіча. Ни могучы, аднак, з тэхнічных прычынаў прыняць удзелу ѿ гэтым цікавым Кангрэс, Галоўная Управа БАЗА упаўнамочыла рэпрэзэнтаваць на ім Беларусу сп. Юра Галоўнай Управе БАЗА ѹ знойдзенца на пачасным месцы ейнага памешканья.

Нааступнага дня 14 травеня адбылася ѿ Гарадзкім Тэатры Орызабы ѿчышчаніе акадэмікіў 2.000 прысутных. На акадэміі сп. Скарына атрымаў нагоду сказаць даўжайшую прамову ѿ Беларусі.

У сваеі прамове-дакладзе сп. Скарына даў картоткі нарыс гісторыі Беларусі, звярніў увагу на апрычонасць беларускай мовы ѹ культуры, шырэй спыніўшыся на ролі ѿ ўсіх разыўціў доктара Пранціша Скарыны. Канфэрэнцыя пачалаася 13 траўня вымейнай нацыянальных сцягай у катэдры сцв. Міхала гораду Орызаба. Арыбіскуп гэтага гораду Мануэл Піё Лёпэз, які патрандаваў Кангрэсу, прымаў з рук прадстаўнікоў паняволеных народаў іх нацыянальныя сцягі, якімі бу-

BIELARUS

Byelorussian Newspaper of North America

Published monthly by

BYELORUSSIAN-AMERICAN ASSOCIATION, Inc.

and BYELORUSSIAN CANADIAN ALLIANCE

Address in U.S.A.: BIELARUS, 401 Atlantic Avenue Brooklyn 17, N. Y.

Address in Canada: Byelorussian Canadian Alliance

524 St. Clarence Avenue Toronto 4, Ont.

Subscription \$ 4.00 yearly.

БЕЛАРУС — Беларуская газета Паўночнае Амэрыкі
Выходзіць месячна.Выдаючы: Беларуска-Амэрыканскіе Задзіночаныне
й Згуртаваныя Беларусаў Канады.

Выпіска зь перасылка — 4 дал. на год.

НАПЯРЭДАДНІ ШОСТАЙ СУСТРЭЧЫ

„Дваццаць год у Вольным Сывеце” — гэта тэма сёлетняй 6-ай Сустрэчы Беларусаў Паўночнае Амэрыкі, якая адбудзеца 5-7 верасня ў Нью Брансвіку. Гэтай Сустрэчай адзначаюцца сумныя 20-ыя ўгодкі разлукі з Бацькаўшчынай, калі гарачым летам 1944 году тысячы Беларусаў пакінулі родную зямлю ѹ пыльнымі дарогамі пацягнулі на Захад, абы толькі быць далей ад зыненавіднага ворага. Таго ворага, які яшчэ перад гэтым так даўся ѹ знакі Беларускаму Народу, што людзі валей ішлі ѹ нязведамую чужыню, чымся аставацца на ягонай ласцы ѹ няласцы.

Вось чаму гэтыя ўгодкі сваясаўльныя для нас. Розныя ішыя ўгодкі, хоць моі важнейшыя ѹ нацыянальнага гледзішча, гэтак не закраінаюцца нас асабістай, не бяруць, як кажуць, за жывое. Затое дваццаць год разлукі з Бацькаўшчынай і бяспрытульнае бадзяньне на чужыні падчас апошніх фазы вайны ѹ першыя паваенныя гады — гэта падзея, якую быў змушаны перажыць і перацярпець кожны з нас асабістай.

Але побач із сумнімі ѹ адмоўнымі бакамі гэтых ўгодкі, ёсьць таксама ѹ высока дадатнія. Нашая эміграцыя за гэтае дваццацігоддзе не марнавала часу, але зрабіла шмат для нацыянальна-вызвольнай справы ѹ Вольным Сывеце, што сълед па ёй астанеца назаўсёды. Вось жа на Сустрэчы ѹ павінна быць падсумаваная прарабленая наамі на чужынне праца за гэтых дваццаць год ды намечаныя далейшыя лініі дзеяніасці. З другога боку, на Сустрэчы мы павінны запратэставаць перед Вольным Сыветам супраць усіх крыйдл, робленых рапескім бальшавізмам нашаму народу ѹ паняволенай, але непакоранай Бацькаўшчыне.

Прыгатаўлены да 6-ай Сустрэчы ўжо закончваюцца. Найважнейшым пунктам Сустрэчы будзе,

як і звычайна, урачыстая акадэмія. На ёй будуть прачытаныя два даклады: адзін у ангельскай, другі — у беларускай мове. Між дакладамі прадбачацца прамовы некалькіх амэрыканскіх кангрэсманаў, што ўжо далі на гэта сваю згоду, а таксама ѹ іншых адказных амэрыканскіх палітыкаў. Ужо прыгатаваны праект Рэзоляцыі, якая, пасля яе прыніціцца, будзе выслана амэрыканскім і канадскім дзяржаўным і палітычным дзеянікам. Паасобныя виступлены будуть пераплятаныя канцэртнымі нумарамі.

Акадэмія будзе папярэджаная Божай Службай у мясцовай царкве Жыровіцкай Божае Маці, якая пачненца а 10-ай гадзіне раніцы. Пасля Божай Службы адбудзеца супольны ўрачысты абед, на якім прадбачацца выступлены з прамовамі прадстаўнікоў розных беларускіх арганізацый. Напярэдадні Сустрэчы — у суботу 5 верасня, а таксама ѹ нядзелью пасля ўрачыстай Акадэміі адбудуцца танцавальнія вечарыны.

Можа некаторымі дзіўна, чаму якраз месцам сёлетняй Сустрэчы выбраны Нью Брансвік. Гэта сталася не прыпадкова. Падчас 5-ай Сустрэчы ў 1962 годзе ў Таронта было выказанасе агульнае пажаданье, каб наступная, 6-ая, Сустрэча адбылася ѹ тым беларускім асяродку, які ў міжчасе прыдбае сабе царкоўны працу — Андрэй Макаёнкі, Каствуя Губарэвіч і Аркадзь Маўзон апошні гадамі зусім замоўкі. Таксама жа ў міжчасе быў заснаваны беларускі асяродак, які падзяліў сабе прыгожую царкву ѹ пры ёй свой грамадскі цэнтр.

Такім парадкам зусім заслужана Беларусы Нью Брансвіку будуть гасціцца у сабе сваіх суродзічаў ѹ іншых беларускіх асяродкаў Задзіночаных Штатаў і Канады. Астаецца толькі пажадаць, каб іх зъехалаць.

Дык да мілай сустрэчы на 6-ай Сустрэчы!

САМАРЭГАБІЛІТАЦЫЯ МАКСІМА ТАНКА

Пасыясталинская „адлега” выявілася галоўным чынам у імкненнях да вызваленія літаратурнага мастацтва із службовай ролі ѹ выконваньня сацыяльных заказаў партыі. Паэты ѹ пісменнікі началі вяртазца да аднаўлення сваіх мастацкіх існасці, началі штораз адажнай пісаць так, як ім дыктуе іхнае творчае сумленье. Інакш гаворачы, началі самарэгабілітацца.

Такая самарэгабілітацыйная лінія выявілася бадай што ўва ўсіх паэтаў і пісменнікаў Савецкага Саюзу, у тым ліку і ѹ Беларусі. Асабліва зырка зачынчалася такаі тэндэнцыя ѹ ваднага на штайненаўіцайшых і найпрадуктыўнейшых сяняняшніх беларускіх паэтаў — Максіма Танка. У некаторых сваіх вершах Танк даў у паэтычных вобразах навет і зэрэгічнае асновы сваіх самарэгабілітацый. Гэтак, яшчэ ў 1962 годзе ѹ сакавіковым нумары часопісу „Полымя” ён надрукаваў цыкл пад загалоўкам „Трыццаць вершоў”, пачынаючы яго кароценькім вершам-мотто „Кесарава — кесару”:

*Божа пазії
(Хай гэта будзе між намі),
Нашто мяне ўзяў ты
Свою неспакойную свейту?
Лепі-бы хадзіў я,
Як дзед мой ці бацька, з касцамі,
Пасьвіў кароў, плытагоніў
Ды сеяў-бы жыта.*

*Я не наўчуюся
Выконваць сълепа загадаў.
Нямала ў цябе падхалімаў ёсьць
Спрытных і хітрых.
Як надакучылі ўсім іх
Пустыя рулады!
Дай адпукнную!
Хоць зараз паставілі паўлітра.*

Падобную думку выказвае Танк ѹ кароценькай эпіграме, змешчанай у тым-же 2-ім нумары „Полымя” за 1964 год:

*У спрэчцы з крытыкам заўзятым,
З рэдактарам, зь яго сям'ёй,
Нат з роднай жонкаю, з кумой
Быць можаш часам дыпляматам,
Але ў пазії, брат мой,
Ты мусіш быць самім сабой.*

Праўда, Танк і цяперака ѹ некаторых вершах аддае ўсё-ж сваю даніну ѹ Кесару. Тому ягонія слова, што „не наўчуюся выконваць сълепа загадаў”, успрымаючыя як паэтычнае раторыка, модная цяперашнім часам у СССР. Тым на меже, у балышыні сваіх вершаў Танк стаўся ўзноў самім сабой, такім, якім ён быў да верасня 1939 году. Як ведама, да гэнага часу Танк жыў і пісаў у Захадний Беларусі, што знаходзілася тады пад Польшчай. Дэкларатыўныя заявы ѹ прыведзеных вершах Танк шырака ўжыццяўляе практична ѹ сваёй творчасці апошніх год. Ен цяперака поўным голасам выказвае собскія прыватныя пачуцці ѹ думкі, развязывае свае пагляды на розныя звязы ѹ праблемы жыцця. Рафлексыя лірыка на розныя жыццёвыя, не звязаныя азія палітыкай, азія палітыкай, якімі звязае ѹ сяняняшній творча-

ці Танка вельмі пачснае месца.

Асобную ѹ для Танка асабліву харэктэрную группу ѹ ягонай творчасці становяць сюжэтныя вершы, вольныя ад усякай ідэяліягічнай праблемы. У іх паэта звычайна развязывае нейкі образок ці вынадак пераважна з сялянскага жыцця. Да найлепшых узору тайкі лірыкі могуць быць аднесеныя вершы „Бабка”, „Зімовая казка” ѹ іншыя. „Вечарынкі”, змешчаныя ѹ сакавіковым нумары „Полымя” за 1963 год. Для сюжету гэтых вершаў памастацку выкарыстоўвае паэта фальклёрныя матывы, што наяде ім беларускі нацыянальны хадрактар.

Паказаная тут творчая эвалюцыя Танка мае сваю асаблівую вымову. Як ведама, Танк у часы Сталіна быў імкненнем яшчэ год пасля ягонае смерці быў адным з найбліжэйшых палітычных трывунаў у літаратуре. Тому сяняняшнія ягонія самарэгабілітаты паказвае, што практывізм вызываленія літаратурнага мастацтва зь ягонае службовай ролі — гэта звяза ѹ Савецкім Саюзом вельмі жывая ѹ шырокая абсяжная.

Ст. Крушыніч

КРЫЗІС БЕЛАРУСКАЙ ДРАМАТИУРГІИ

Прызнанымі летасць рэспубліканскімі літаратурнымі прэміямі імя Янкі Купалы ѹ імя Якуба Коласа за найлепшыя творы 1961 году былі абнятыя ўсе аснаўныя літаратурныя жанры: пазія, мастацкая проза ѹ драматурыгі. У галіне гэтага апошнія жанру была прызнаная прэмія імя Янкі Купалы драматуругу Андрэю Макаёнку за ягоную камедыю „Лівоніха на арбіце”. Сёлетніміж рэспубліканскімі прэміямі за творы 1962 году абнятыя ўжо адно два жанры: пазія ѹ мастацкая проза. І гэта не прыпадкова. Ни толькі не звязаўся ѹ 1962 годзе годы для ўзнагароды драматычны твор, але я было ѹ гэтым жанру нааагацілічыло ўзягунічы апошнія жанры: пазія ѹ арбіце” аж да сяняняшніх дзён.

Усе тры беларускія аўтары, што вылучаюць ѹ драматычнымі жанры — Андрэй Макаёнкі, Каствуя Губарэвіч і Аркадзь Маўзон апошні гадамі зусім замоўкі. Таксама маўчицы і старшыя беларускі драматуруг Кандрат Крапіва ад часу надрукавання ѹ 1958 годзе сваіх п'ес „Людзі ѹ д'яблы”. Раней часткава прадаваў у галіне драматурыгі Пяцро Глебка ѹ Іван Шамкін. Але апошнімі гадамі першыя з іх зусім замоўкі, а другія занятыя вылучна ѹ сваім асноўным жанрами.

— творчасцю ѹ мастацтвам прозе. Калі пачаць перагортваць месячны літаратурны часопіс „Маладосьць”, дык амаль у кожным ягоным нумары знайдзем новыя аўтарскія прозывішчы ѹ сканры пазії ѹ мастацкай прозы, што добігуюць звязаныя на бачынах гэтага часапісу. Затое пачынаючы драматуругу не знаходзім зусім. Гэткі стан ужо сур'ёзна непакоіць беларускую савецкую грамадзісць, што навестае савецкі друк пачынае быць трывогу. Газета „Чырвонае зімена” за 14 красавіка сёлета пісала: „За апошнія шэсць-сем гадоў у беларускай літаратуре звязаўся многа новых імён... Затое на афішах беларускіх тэатраў за гэты-ж тэрмін не звязаўся амаль ніводнага новага імені. Падумца толькі — абураеца газета — ні адзін беларускі драматуруг не дэбютаў у сцэнах нашых тэатраў за столькі гадоў.”

Дзе-ж прычына такога глыбокага хранічнага крызісу беларускай драматурыгі? Адзін з вядучых беларускіх драматуругаў Гаўстас Губарэвіч прабуе шыкарца гэтым прычынам. У газэце „Літаратура і Мастацтва” за 2 чэрвеня сёлета ён піша: „За апошнія трох гадоў імкнічай Андрэя Макаёнкі ў 1958 годзе — Каб людзі на журыліся”, якая, пасля некалькіх рэптыцій, была знятая з праграмы, хіба ж я можа падбадзёраць драматурага.

Такім чынам партынія дырэктывы, стаўлянія мастацкай літаратуры, тармозіць развязвіць драматычнага жанру.

А ў вабставінах беларускіх тэатраў за гэты-ж тэрмін не звязаўся амаль ніводнага новага імені.

Падумца толькі — абураеца газета — ні адзін беларускі драматуруг не дэбютаў у сцэнах нашых тэатраў за столькі гадоў.”

Дзе-ж прычына такога глыбокага хранічнага крызісу?

Адзін з вядучых беларускіх драматуругаў Гаўстас Губарэвіч прабуе шыкарца гэтым прычынам. У газэце „Літаратура і Мастацтва” за 2 чэрвеня сёлета ён піша: „За апошнія трох гадоў імкнічай Андрэя Макаёнкі ў 1958 годзе — Каб людзі на журыліся”, якая, пасля некалькіх рэптыцій, была знятая з праграмы, хіба ж я можа падбадзёраць драматурага.

Калікі месяцаў пасля, увесні, Ген. Камісар Беларусі гаўляйтар Кубэ быў забіты. Пасад ягоны аўтаматычна заняў ягоны заступнік, камандзэр войскаву СС ген. фон Готберг, той самы, што праводзіў прыгаданую ў тэатрах беларускіх тэатраў за гэты-ж тэрмін.

Калікі месяцаў пасля, увесні, Ген. Камісар Беларусі гаўляйтар Кубэ быў забіты. Пасад ягоны аўтаматычна заняў ягоны заступнік, камандзэр войскаву СС ген. фон Готберг, той самы, што праводзіў прыгаданую ў тэатрах беларускіх тэатраў за гэты-ж тэрмін.

Калікі месяцаў пасля, увесні, Ген. Камісар Беларусі гаўляйтар Кубэ быў забіты. Пасад ягоны аўтаматычна заняў ягоны заступнік, камандзэр войскаву СС ген. фон Готберг, той самы, што праводзіў прыгаданую ў тэатрах беларускіх тэатраў за гэты-ж тэрмін.

Калікі месяцаў пасля, увесні, Ген. Камісар Беларусі гаўляйтар Кубэ быў забіты. Пасад ягоны аўтаматычна заняў ягоны заступнік, камандзэр войскаву СС ген. фон Готберг, той сам

БЕЛАРУС, № 89, 1964.

3

Наталья Арсеньева

ТЭМА—ВЯСНА

„Вясна, вясна жаданая”

Я. Колас

ВЫРАИ

А вясны —
 ўсё няма і няма.
Учуши звоняць белыя пчолы,
бъцам
ім
сакавік пераймаць,
а на лозам
у мокрых пастолах.
У мурах, прауда, дзе і жаўцець
гэткім,
злытым вясновым гудам?
Мне тут
неба шматок найчасціц
на ўсе жалі бывае астудай.
Ды мінуў сакавік без яго,
адкаўціся яечкам чырвоным
дзень вялікі...

Хвальшыець фагот
ветру
зноўку на прываконьні.
Стогне сівер,
не-не, а пагляд
скасавурыць усё-ткі ў далечы...
Ці на вырай мінуў далягяд.
мчыць,
узніжыши вясну на плечы?
Мкні-суладна,
ускіды крыл
ашаджай,
першы госьць пярэсты:
 у сэрцы ўбіўся,
як боль,
снекіны пыл,
не разьбі-ж нам
вясну
 над местам!

ЧАС — НЯ ЧАС

Сіня, Сонца. Падсохлыя брукі.
Бяспрычынныя стречных усьмешкі.
Радасць
рупіць раськінць руки,
дзе за сьветы падацца пешкі.
Цешаць
першыя пырскі зыркія
весніх крокусаў, пупышкі вецица,
галубоў шчыры юр.
і такія
думкі,
хоча іх
 рассып ты па сьвеце!
Дзе ні глянеш —
вясна,
дзе якай!
На супутніш —
пахне, перакіне!
Марны сквэркі — раськінцься гаем,
неба латка — бязьмежкам сінім!
Песыць сэрца ў худыя вазоны
й брукі ў белі паперкавай лускі,
і ўсё чиста —
бо вецер з Гудзону
сінія нейкі зусім беларускі!

Бэльш на хоцаца быць
пэсымістым,
што ўсю людзкую зьведаў аблуду...
Асыпацца асеньнім лістам,
час — на час,
а яничэ-ж
 на буду!

ГМАХ ІМПЭРЫ

Жмені поўнія наквеці у каштану,
яе поўна ўваччу людзей.
I ўсе
гэтак вясёла бягучы,
на прыстануць,
ці шчасцілівы тут хто, ці не.
Ён стаіць...
Сробы. Велічны. I дзвіосны.
Найдзіўнішы мо ў сьвеце ўзылёт.
Дзесці доле гудуць,
як у непагадзь сосны,
плошы,
брукі,
натоўп.
Мкніе нястрымна натоўп.
хай заплющацца вежы,
хай аглухнучы на золку пляцы.
Ён стаіць, склаўшы крылы,
і дзесь на ўзыбярэжкі
сочыць першы прамен залаты...
Упіліціся ў далеч, ледзь бачнуюю
вочы:
мести ѹ мести... сівы акіян...
Што яму
да натоўпай,
да ўсымешкай дзяячоных?
Далячынъ
ці-ж на іх памяняць?
Хай калечаць гарбы ношкай
важкай мурашкі,
хай аблытаюць, вобмацкам, сьвет,
хай рыпіць грудзі места
хрыпліва і цяжка —
болем іх
 не яму-ж утравеце!
Найбуйнейшыя сълэзы людзкія
 на варты
найдрабнейшых у продані зор!
Ізъ зямлі
ён
 наважыў пайраць не на
 жарты,
ён у сіню ўзъляць
даў зарок!
Ды закутае ў сталь і у камень
карэньне
моцнай волія натоўпу ўнізе.
I гарыць дзіда срыйная гневам,
і пеңці
хмаралі весніх нястэрсены снег.

НА ЎЗЬМЕЖКУ

Дзень сіяння ўскок мінае дзень:
Набок! З дарогі!
Тыдні ѹмчата...

Зноў клён рукой крануў мяне
ў зялёной, веснавай пальчаты.
I я пабачыла —
вясна
не ў спадзяваныі ўжо,
ня дзесяці,
а веснавую цягне снасьць
асфальтам мескім, як ўзылесьсем!
Што-ж,
навіны ў ёй ня маш,
як і заўсёды: сонца, краскі...
Мой ці малы вясновы стаж
ня кажа мне у ладкі пляскаць.
Каліс —
я-ж пляскала, ды як!
зь веснавою блытаючы шчасцьце.
Цяпер — між ёй і мной стаяць
завалы спраў.
што радасць засцяць...

Мяне цягнула да людзей,
маўляў на мэд,
ад год дзіцячых,
хай рэдка хто
і родка дзе
за сэрца сэрцам мне адплачваў.
Што шчырасць можа ѹ на замлі
рунечкі,
нікто бадай на верыў.
Ды я спазнала ўжо:
 баліць
нявера,
як нязгодны верад.
Быў дзідай гойстрай мне
і звод:
ці хто прынаду клаў у пасткі,
ці гарадзіў з прынад гарод,
бы ўсылед
пайраць спадзеў на часткі.
Калі вицягваў хто далонь
на хлеба скрыль,
 засцішы вочы,
і даставаў камеён —
гняло
мяне і ўздень ім, і уночы.
Бо найбалючай працінаў
мене цела боль на свой,
а нечы:
сваё —
сцярплю,
цаной — цана,
а той,
чужы — зыгінаў мне плечы.
Пякла, як прысадак, доля тых,
што ўжо зышлі з дарогі дзеял,
чый лёс адно —
уzech злых.
спагаднасць лепших,
безнадзейнасць...
I вось
ля іх ужо і я,
ды падаўнейшаму —
дурніца.
Наверадзіла, як жняя,
і стан, і руки,
але сініца
яничэ міс ўсцяж.
што можа сьвет
і гэткі, як съпявяюць жне,
што мо адно прыўзняць павек
крылья.

Клава Яргалківіч і Ліза Маркоўская выконваюць дует пры акампанімэнте праф. Э. Зубковіч на выстаўцы ў Нью Ёрку.

як трэба,
я ня ўмёю.
A навучуся, а ўзьніму,
расплющу вочы —
і ўзгарыцца
ён так,
 што крыўдаў чорны скрут.
нат роспач —
парай стаюць ніцай!
Галоўку скрываць верабей,
і — „цывір”, і — сыкі,
аж хто на спудзіці...
I зноў пачну, маўляў сябе,
любіць людзей,
таму што людзі,
таму, што ў сьвеце чалавек,
адзін з усёй зямной малечы,
у багі
узыніць патрапіць зьдзек,
і зьдзек
навечнае зынявечыць!

такі на выб'е рytm.
I спаць,
прадаўши ўжо
ня толькі што
пишаніцу,
але й душу. —
ня кожны тут дапне.
Сон тут —
 маўляў той джаз:
пайрваны
і пачварны,
цікім „андантэ” вейкі не спаўе.
Прахопіцся —
крычаць каты на панадворку,
імачы тахарнікі.
груючыць цягнікі...
А так хацелася-б прысыніць:
між яблык съпелых
вісіць бляшаны ветаху ражок,
сіненіца плюхаеца срыва
у відры...

А каміны
 ужо сцяжкі ўзьнімаюць дыму,
што пахне бульбаю ў бяростай,
пльвеучы
насустрач цішыні перадусходній...
Момант —
і горлецкі ўзьеюца паласкаць
расой саладкаю і звонкаю
жаўронкі!

Не цалавала рук
нікому я ў жыцьці.
Табе-ж,
мая зямля,
я цалавала-б ногі
за цішу, за туман, за жаўрукоў, —
за ўсё.
чаму я ўжо, відаць,
ня выйду
напярэмы.

(Заканчэнне цыклу ў наступным
нумары).

СОН
Папырскаў крышку дождж,
ляны, вясновы, ѡплы,
яничэ ѹ цяпер
гальле
ягноны чуе смак.
Вісела доўга
на аднэй з галінаў
сонца,
ды перадумала
й зырвалася ў ноч.
Бяруцца слатаца моўчкі нанач
клёны,
ня надта ўжо шумлівия і ўздень:
Тут — не яны шумяць
лісцёём,
птушынім звонам, —
ні шчыёл, ні жаўна
сюды не заляціц.
Шуміць, гудзе, грыміц
вялізны молах —
горад.

евлікай тэатральнай залі. Людзі
стаялі на толькі на сходах і ў вэс-
тыбулі, але й на вуліцы.

У тэатры адбылося гэтак званае
„цывільнае пахаванье”. Было шмат
прамоваў. Усе беларускія дзеячы,
што прамаўлялі із сцэны тэатру,
згодна падкрэслівалі вялікія заслу-
гі нябожчыка, як аднаго з першых
пачынальнікаў беларускага нацыянальнага
адраджэння, больш як
корыстнікі добрае сэрца.

Пасыль „цывільных паховінаў”
труна з целам была вынесеная з
тэатру і пастаўленая на самаход. Перад
самаходам ішло сцятарства
у жалюзінага аблачкы, а за тру-
ною — бліжэйшыя сваякі ѹ сябры
нябожчыка, ды вялізная грамада на-
роду. Працэсія паволі рушыла ў са-
бор, дзе была адслужаная заўпакой-
ная літургія, а тады — на Кальва-
йскіх могілках. Ад гарадзкога тэ-
атру да іх было добрых кіляметраў
сем. I ўсе пехатою ішлі праз места
за труною, прычым да натоўпу да-
лучалася ўсё больш і больш людзей.
На вечыні супачынік праводзілі
свайго старшыню прыняміся
каля дзесяцёх тысячай мячанаў.
Гэта была вялізная маніфэс-
тация, вымойны адказ на нялодзкое
забойства чалавека, што ці раз на-
ражаў сваё жыцьцё, барончы Бе-
ларусу перед акупантамі. I навет
калі труна была ўжо спушчаная ѹ
магілу, з магіла засыпаная, людзі
этічно доўга не разыходзіліся.

Гэтак загінуў адзін з пачынальні-
каў беларускага нацыянальнага ад-
раджэння, які ў трагічны для бела-
русі між іншымі і з Беластоку ѹ
Вільні. Калі дзіверы тэатру, дзе
стаяла труна із сымартнымі реш-
кімі плаф. Вацлава Іваноўскага, на-
рэшце быў адчынена, навет па-
ловы людзей не магіла стойцца ѹ

Ф. Купаль

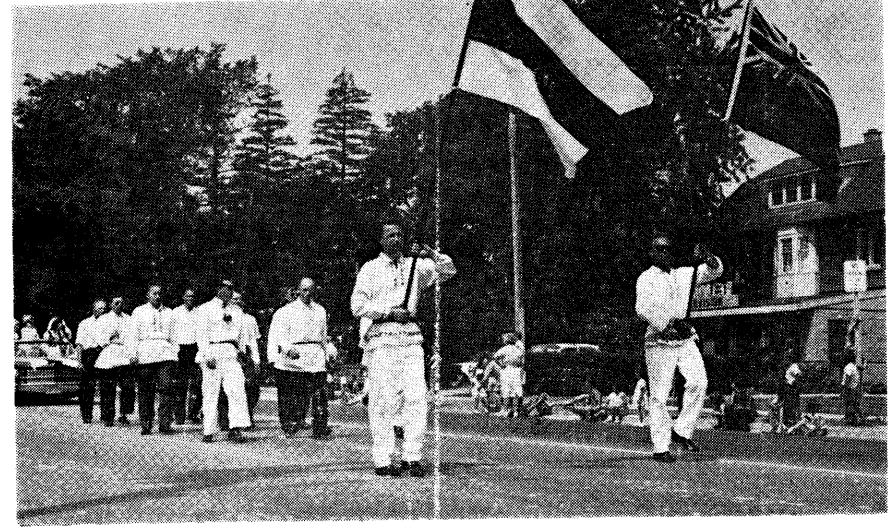
ся ѹ абураўся, бо быў гэта адзін
з найблышчыя бяссонавых і нялюдз-
кіх „вычынаў”, „народных мсціў-
цаў”, як называлі сябе забойцы. Як
выязыніла съледзтва, праведзене
нямецкімі ўладамі супольна зь
беларускімі працтвайнікамі, забойства
гэта адбылося гэткім парадак:

Месцам ягоным была Ратамская
вуліца ѹ Менску. Забойства было
даканане каля трохпавярховага
будынку з левага боку вуліцы ѹ кі-
рунку Ратамкі. У будынку гэткім
кватараўала г. зв. „Смаленскі СД”. Гэта быў вучні былое школы
НКВД ѹ Смаленску, што не пасып-
лі ў 1941 годзе эвакуація на
ходжідзе пасып-
лі ў сінім
песыць сэрца ў худыя вазоны
й брукі ѹ белі паперкавай лускі,
і ўсё чиста —
бо вецер з Гудзону
сінія нейкі зусім беларускі!

Старшыня гораду Менску праф.
Іваноўскі, не зважаючы на высокое
становішча, якое ён займаў, быў
чалавекам нязвычайна сціпільным. Яму
і ў галіну на прыходзіла дамагаці-
ца для сябе нейкіх прывілеіў, пры-
кладам, самаходу, які яму слушна
належыўся. Мала таго. Ён адмо-
віўся ад запрапанаванай яму не-
благай кватэрі ѹ мураваных дамох
на Ленінградскай вуліцы, дзе жылі
нямецкія ўрадаўцы, а заняў кватэру
у дзверавымі доме-бараку на
Ускрэйні Менску на Ратамской ву-
ліцы. Як мне добра ведама, зрабі-
ў гэта праф. Іваноўскі толькі таму,
што не хацеў карыстаць, як ён сам
казаў, „зі нямецкай ласкі”. Ад гэтае
кватэрі ѹ мураваных дамох на
Ленінградскай вуліцы, дзе жылі
нямецкія ўрадаўцы, а заняў кватэру
у дзверавымі доме-бараку на
Ускрэйні Менску на Ратамской ву-
ліцы. Як мне добра ведама, зрабі-
ў гэта праф. Іваноўскі толькі таму,
што не хацеў карыстаць, як ён сам
казаў, „зі нямецкай ласкі”. Ад гэтае
кватэрі ѹ мураваных дамох на
Ленінградскай вуліцы, дзе жылі
нямецкія ўрадаўцы, а заняў кватэру
у дзверавымі доме-бараку на
Ускрэйні Менску на Ратамской ву-
ліцы. Як мне добра ведама, зрабі-
ў гэта праф. Іваноўскі толькі таму,
што не хацеў карыстаць, як ён сам
казаў, „зі нямецкай ласкі”. Ад гэтае
кватэрі ѹ мураваных дамох на
Ленінградскай вуліцы, дзе жылі
нямецкія ўрадаўцы, а заняў кватэру
у дзверавымі доме-бараку на
Ускрэйні Менску на Ратамской ву-
ліцы. Як мне добра ведама, зрабі-
ў гэта праф. Іваноўскі толькі таму,
што не хацеў карыстаць, як ён сам
казаў, „зі нямецкай ласкі”. Ад гэтае
кватэрі ѹ мураваных дамох на
Ленінградскай вуліцы, дзе жылі
нямецкія ўрадаўцы, а заняў кватэру
у дзверавымі доме-бараку на
Ускрэйні Менску на Ратамской ву-
ліцы. Як мне добра ведама, зрабі-
ў гэта праф. Іваноўскі толькі таму,
што не хацеў карыстаць, як ён сам
казаў, „зі нямецкай ласкі”. Ад гэтае
кватэрі ѹ мураваных дамох на
Ленінградскай вуліцы, дзе жылі
нямецкія ўрадаўцы, а заняў кватэру
у дзверавымі доме-бараку на
Ускрэйні Менску на Ратамской ву-
ліцы. Як мне добра ведама, зрабі-
ў гэта праф. Іваноўскі толькі таму,
што не хацеў карыстаць, як ён сам
казаў, „зі нямецкай ласкі”. Ад гэтае
кватэрі ѹ мураваных дамох на
Ленінградскай вуліцы, дзе жылі
нямецкія ўрадаўцы, а заняў кватэру
у дзверавымі доме-бараку на
Ускрэйні Менску на Ратамской ву-
ліцы. Як мне добра ведама, зрабі-
ў гэта праф. Іваноўскі толькі таму,
што не хацеў карыстаць, як ён сам
казаў, „зі нямецкай ласкі”. Ад гэтае
кватэрі ѹ мураваных дамох на
Ленінградскай вуліцы, дзе жылі
ням

ВЕСТКІ КАНАДЫ

НАРОДНЫ ФЭСТЫВАЛЬ У АШАВЕ

Чало беларускай групы ў паходзе вуліцамі Ашавы.

Недалёка ад вялікага канадскага гораду Таронта, на берагах возера Антарыё ляжыць горад Ашава, які налічвае тысячай сто жыхарства. Ашава ведамая вялізнымі аўтамабільнымі хвабрыкамі фірмы Джонэрал Мотарс. Тут працуе звыш 15-ці тысячай ашаўскіх жыхароў. У ліку іхнім ёсьць цімала і Беларусь.

Штогоду 1-га ліпеня жыхары гораду разам з усёю Канадаю съявляюць Дзень Незалежнасці Канады. Упярэдышні ў Ашаве было пастаноўлена адзначыць съвятыні незалежнасці фэстывалем з узделамі ўсіх мясцовых нацыянальных груп, якіх у Ашаве аж 36. Былі запрошаны да ўдзелу ў фэстывалі Беларусь.

„Вельмі добра выглядалі беларускія жанчыны ў андараках і багата вышываных капулях”.

Глядалі ѹ беларускія жанчыны ѿ андараках і багата вышываных капулях.

Увечары на адкрытай сцэне гарадзкага парку адбыўся шматнацыянальны канцэрт. Канцэртную праграму пачалі Беларускія танцы „Ляўоніхі”. Апрача „Ляўоніхі” быў выкананы яшчэ й „Крыжачак”. Пры гэтай нагодзе была пададзеная таксама й кароткая інфармацыя пра

Беларусь. Аナンсёр, знаёмчы шматнацыянальную публіку з Беларусі, выясняў, што Беларусы гэта не Рацейцы, што яны маюць сваю старую й багатую культуру. Шмат якія з прысунутых Канадайцаў чулі пра нас упярэдышнію.

Падзяка належыцца сп. Барысу Кірку за добрае прыгатаванье танцевальнай групы, сп. В. Лішчонку за падрыхтаванье аркестру, а Ашавскай Беларускай „Самапомачы” за падрыхтаванье й арганізацыю ўдзелу.

Яшчэ раз між Канадайцаў Беларусы, хоце і сціпла, але годна паказалі свой нацыянальны твар.

Самымі вечарами Ашавскай „Самапомачы” зладзіла ѹ хаце спадарства Пунтусау для ўдзельнікаў съвяткавання ўдалы банкет.

МЭМАРАНДУМ ГАЛОЎНАЙ УПРАВЫ ЗБК

На просьбу Міністэрства Здароўя й Дабрабыту Галоўная Управа Згуртавання Беларусаў Канады злаўжыла ѹ чырвенні сёлета Мэмарандум Карадэўскай Камісіі Двукультур'я й Двумоўя. У ім пададзены пагляды беларускай этнічнай групы ѿ Канадзе на палепшанье ўзаемадачыненіні ѿ сужыцьці Канадайцаў рознага этнічнага паходжання. Траба чакаць, што гэтай восені Карадэўская Камісія запросіць прадстаўнікоў ЗБК на гутарку ѿ гэтай справе.

A.-іч

шых магчымасцяў ўсё магчымае.

А вось іншая, яшчэ больш цікавая вестка: "Sixty below zero is good for you". Савецкія вучоныя адкрылі, што ѹ краіне Якутый на Сібіры, дзе тэмпература зімою падае да 60 градусаў ніжэй нуля, жыве 160 чалавек, якія маюць больш за 100 гадоў. Цяпер, думаю, нам усім стала ясна, чаму савецкі ўрад, што гэтак клапоціцца пра здаробу сваіх грамадзян, цэлымі мілёнамі высылае людзей на Калыму, Салаўкі, Варкуту ѹ іншыя месцы паўночнага Сібіру.

Мэдyczына не астaeцца ззаду ад іншых навук. Саветы ўжо ўколамі вылечваюць рака. Але ѹ гэта яшчэ нічога. Вось адзін савецкі дэнтысты д-р Аляксандар Афанасьев можа да адну гадзіну выраўса спрахнелы да корана зуб, напрavidъ яго ѹ уставіць назад. Дзякую гадзіны пазнейшы пацьлент можа гэтым зубам жаваць мясяц (калі яго мае).

I яшчэ адна новіна

Аднаго чалавека, невылячальная хворага, пастанавілі лячыць... голадам. Гэтак як і ўсё ѿ Савецкім Саюзе рэкорднае, так і тутака. Чалавек галадаў... 26 дзён. Пасля гэтага ўсе хваробы прапалі. Калі гэта праўда, дык маем узапраўды дзіўны выпадак. Але выпадкі лячыння голадам у Савецкім Саюзе спраўляюцца новая. У трыццатых гадох Хрушчоў на загад Сталіна лячыў голадам 40 міліёнаў Украінцаў. З іх 7 міліёнаў памерла, а рашта выжыла ѹ... вылечылася: хвароба якая выяўлялася ѹ тым, што людзі хацелі волі, прапала.

Праўда, жыццё змушае ѹ першую чацугу забяспечыць сябе „штолэнным хлебам”. Але ці-ж гэтага халае, каб задаволіць духовых патоўбы чалавека, ды яшчэ чалавека, што нядайна змагаўся за высокі ѹзяллы свабоды для свайго народу, што часта нарахуја сваё жыццё, каб дасягнуць пастаўленую мэту?

A. Г.

ЦІ ВАРТА?

Апеннім часам прыходзілася мене даволі часта пачуць пытанні: ці варта нашага вялікага высліку, каб утрымоваць нацыянальны арганізаціі; ці варта рабіць так шматнатугаў, каб выдаваць сваю нацыянальную газету, прыкладам, „Беларусь”; ці варта наагул весыці якуюнебудзь нацыянальную працу? Молепш пакінуць ўсё самацёкам, даць людзям супакой, а калі прыйдзе патрэба, дык тыя, што маюць беларускую душу, самі адклікніца, а тэя, што яе не маюць, дык і бязгэтага гроши ім цана?

Гэтых пытанніяў ня ставяць тыя, што ўжо й так патанулы ѿ „саладусе”, а наадварот, ставяць іх людзі, якія байдай найболыш даюць укладу ѹ беларускія арганізацыі й поесцы наагул у беларуское нацыянальнае жыццё. Даюць уклад ня толькі сваёй працай, але часта й паволі вялікай грашовай дапамагай.

Чым выясняньці такое зьяўшча ѿ той час, калі бальшавікі штораз вайскоўці настуپаюць на нашу эміграцыю, калі вочы нашага народу штурмуюць больш упарты ѹ з надзейдзяліцца на Захад і на нас, як на апошнюю надзею на будучыню?

Прыбыцца, на ведаю, як на гэтым пытанні адказаць. Магчыма нехта пасыць мне адказ у наступным нумары газеты.

Гэткіх пытанніяў ня чуваць быў ѿ ўпершых гадох нашага выгнанія. Дык можа гэта натугуальна зьяўліцца эміграцыінага жыцця? Але-ж чы заўсёды ўважалі сябе палітычнай, а не эканамічнай эміграцыяй. А можа мы памаленькі ператвараемся ѿ эканамічную эміграцыю?

Праўда, жыццё змушае ѹ першую чацугу забяспечыць сябе „штолэнным хлебам”. Але ці-ж гэтага халае, каб задаволіць духовых патоўбы чалавека, ды яшчэ чалавека, што нядайна змагаўся за высокі ѹзяллы свабоды для свайго народу, што часта нарахуја сваё жыццё, каб дасягнуць пастаўленую мэту?

Пэўні, спачатку быў энтузізм і

524 St. Clarence Avenue
TORONTO 4, Ont.
У справах звязаных з матар'яламі да друку, падпіскай
або рэкламай, звязаных з
Mr. A. Markievich,
127 Dovercourt Rd.
Toronto 3, Ont. Tel. LEnox 1-8009
або: Mr. K. Akula,
57 Riverdale Avenue
Toronto 6, Ont.
Tel. HOward 1-3992
Advertising rate — \$ 1.25
per column inch

ПАСЕДЖАННЫЕ ГАЛОЎНАЙ УПРАВЫ ЗБК

У суботу 27 чырвеня сёлета адбылося ѹ Лёндане супольнае паседжанье старой і новавыбранай Галоўной Управы Згуртавання Беларусаў Канады. На паседжанні было абмеркавана цэлы съязніцтва пытання, звязаных з працаю ѹ плянамі Галоўной Управы на бліжэйшую будучыню. Сярод іх абмяркоўваліся пытанні 6-ай Сустрэчы Беларусаў Паўночнае Амэрыкі ў Нью Брансвіку, выдаўцтва фонду, наведванія аддзелу ЗБК, вонкавых дачыненій і інш.

Функцыі паміж сябрамі Управы былі падзелены гэтаак: Старшыня Галоўной Управы — Д-р Б. Рагуля, заступнік старшыні ѹ сакратар — В. Касцюковіч, скарбнік — Л. Жураўскі, сябры Управы — М. Ганько і М. Буцька.

У КОЛЬКІХ СЛОВАХ...

● Канадайскі ўрад апрабаваў пазыку без працэнтаў для бяднайшых студэнтаў да 1.000 даляраў у год.

● Канадайская Нацыянальная Выстаўка ѿ Таронта адкрыеца ў пятніцу 21 жнівня ѹ закрыеца 7 верасня сёлета.

● Ведамы праўнік А. Малёні зачнаваў таварыства з мэтай дамагання, каб быў скасаваная ѿ Канадзе съмерці. Сябрам таварыства можа быць кожны, хто заплаціць складку ѿ вышыні 2 даляраў.

● 150-ыя ўгодкі з дня нараджэння Тараса Шаўчонкі быў годна дамагання ѿ прамоўках у Фэдэральным Парламанце ѿ некаторых парламентах правінцыяльных.

надзея на хуткі паварот дамоў. Мы ўсе ѹшлі, як пісаў сьв. пам. П. Сыч, паводзі азымуту сэрца. Дык, відаць, не хапае аднаго азымуту сэрца. Треба да яго дадаць азымут розуму, пры гэтым разуму цвярозага ѹздаровага.

Пэўні-ж, палічышы на гроши, нашая газета не аплачуваецца. Памеры ѹшы натуткі ѿ мінулым і дасягненныні на сяняшні дзень і пералічышы іх на матарыяльнае дабро, праца ѿ аплацилася. Аднака я ня ўсё можна пералічыць на матарыяльныя вартасці. Відаць, нашая вольная незалежніцкая праца мае большую силу, чымся да далаўкі золата. Аб гэтым съветычы факт, як пеньца на нас да маўчання. Нашая праца ѹ нашыя нацыянальныя арганізацыі сталі ім косяці ѿ горле, камі ўмы змусяць сваі пісьменнікі пладзіць цэлія раманы, каб збесьціцца ѿ вачох народу. Відаць, гэны народ нечага ад нас спадзяеца, калі вочы савецкай пралаганда.

Відаць, нашая газета не аплачуваецца. Памеры ѹшы натуткі ѿ мінулым і дасягненныні на сяняшні дзень і пералічышы іх на матарыяльнае дабро, праца ѿ аплацилася. Аднака я ня ўсё можна пералічыць на матарыяльныя вартасці. Відаць, нашая вольная незалежніцкая праца мае большую силу, чымся да далаўкі золата. Аб гэтым съветычы факт, як пеньца на нас да маўчання. Нашая праца ѹ нашыя нацыянальныя арганізацыі сталі ім косяці ѿ горле, камі ўмы змусяць сваі пісьменнікі пладзіць цэліяя раманы, каб збесьціцца ѿ вачох народу. Відаць, гэны народ нечага ад нас спадзяеца, калі вочы савецкай пралаганда.

Я не вінавачу тых, хто такія пытанні ставіць. Мы даволі съпелыя ѹ нацыянальна, і палітычна, каб дазволіць сабе такія пытанні ставіць. Але, ставячы пытанні, треба даць належную ацэнку на толькі сяродкам, пры помазы якіх мы імкнёмся да мэты, але ѹ тым мэтам, да якіх імкнёмся.

Сымон Турцоў

Л. ЛУНСКІ, АКУЛІСТ

Правярае вочы. Дабирае акуліры на вочныя недамогі.

ЛЕЧЫЦЬ НЭРВОВАСЦЬ
І БОЛЬ ГАЛАВЫ

Гаворыць пабеларуску
470 College St., Toronto.
Tel. WA. 1-3924

БЕЛАРУС, № 89, 1964.

5

БЕЛАРУСКІ ФЭСТЫВАЛЬ НА СУСЬВЕТНАЙ ВЫСТАУЦЫ У НЮЁРКУ

Нядзеля 21-га чырвена сёлета была ў Нью-Ёрку запраўдным съявам беларускага народнага мастацтва. У гэты дзень, у павільённе Сусьветнай Выстаўкі ў Нью-Ёрку агадзін 3-й палаўдні адбыўся вялікі беларускі фэстываль, злажаны супольна Беларуска-Амэрыканскім Задзіночаннем і Беларускім Кангрэсам Камітэтам Амэрыкі.

У фэстывалі ўзялі ўдзел мастацкія групы й салістыя з Нью-Ёрку, Саўт Рывэр, Нью Брансвіку, Кліленду й Канады, — усяго разам каля 120 асобаў. На фэстываль зъеха-

спадарыні Алы Орсы-Рамано і другія з Кліленду пад кіраўніцтвам спладара Уладзімера Дунца.

Насампера Ньюёрская група танцевала „Крыжачок”. Прыгожа ў запраўды памастацку быў выкананы гэты так палулярны народны танец. Удала паказаўся на фоне крыжачка салёвы танец маладзенчыкі Вітаўта й Рагнеды Рагулія з Канады, выкананы памайстэрску, дарма, што сама кампазыцыя ў элемэнты гэтага танцу ня былі чиста беларускімі, народнымі. У змену, пераплатаўшы салёвымі нумарамі,

рускія дзяўчочыя павязачкі або ў хустачкі, а не матляліся пры кожным жывейшым руху грыўкі ды іншыя атрыбуты сучаснага мадэрнага жаноцкага часанія.

Гэты недахоп быў з вялікою ўдачай палоўчены каляровымі вяночкамі ў найпрыгажэйшым бадай з выкананых на фэстывалю танцаў — стараўным купальскім дзяўчым карагодзе „Вяночкі”. І мэлёдзя, і нязвычайнай добра згарманізаваныя з ёю плаўных рухі выканальніцаў, цікаве пераплатаўніх іхных рук і вяночкаў, даўгая белая вопратка з беларускім вузорам, — веялі ў глыбокай стараўнайсьці і дзіўной съвежасці. Трэба зусім шчыра признаць, што гэтага танцу, як карагод „Вяночкі”, не пастыдалася б анівондная сцэна. Прыгожа выпала ў выкананыя групы ў іншыя беларускія народныя танцы — крху аднатонны „Чарот”, „Мікіта”, асабліва ж, складаныя хараграфічна, „Таўкачкі”.

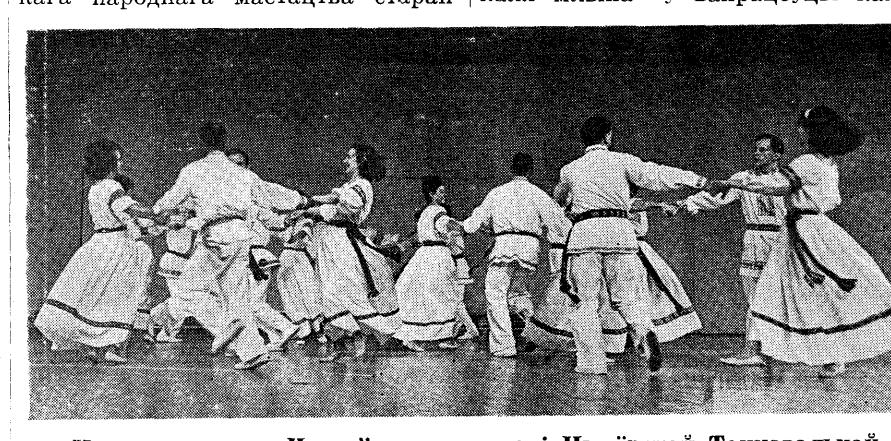
Пашэшылі на фэстывалі беларускага слухача й съявачкі-салісткі — Клава Джыль (Ярошэвіч), Ліза Маркоўская ды Іра Каліяда з Кліленду. Асабліва прыгожа зъявілася галасы К. Джыль і Л. Маркоўскай у дутах: „Гуман, туман” (апрац. М. Куліковіча) і „Ляціць сарока” (апрац. Гречанінава). Апрача іх, кожная зі съявачак выканала колкі беларускіх народных песняў солё. Гэтак, Клава Джыль, каліратура сапрона, праспявала „Тамкаля млына” ў вапрацоўцы камп.

Ліса амаль усе Беларусы з Нью-Ёрку, із штатаў Нью Джэрзі, Канектыкут. Былі госьці з далейшых гарадоў і Канады. Апрача Беларусаў, на фэстывалі прыбылі сотні народнай сцэны ў выстаўкі. Многі з іх, упяршыню пабачыўши беларускага народнага мастацтва, ня скрывалі свайго аг і захапленыя.

Праграму фэстывалю вялі спадары Янка Запруднік і Міхась Бахар, якія ў кароткіх словаў авбяшчалі кожны нумар і ягоны змест.

Праграма Фэстывалю пачалася адсыпваныем амэрыканскага ў беларускага нацыянальных гімнаў мяшаным хорам пад кіраўніцтвам кампазытара Д. Верасава.

Пасля карткага рэфэрата пангельску пра Беларусь і ўнію народную музыку, прачытанага сп. Ф. Рамано, на вялізную эстраду Выставачнага павільёну Сусьветнай Выстаўкі выйша жаноцкі хор „Каліна” пад кіраўніцтвам камп. К. Барысаўца. Ужо першае, вонкавое адно ўражанье ад гэтага ансамблю — было вельмі добре: белая, упрыгожаная беларускім арнаментам, вопратка, перацягнутая беларускімі пясамі, нязвычайна гарманізавала і зь съветлымі сценамі залі, і з вя-

Народны танец „Чарот” у выкананыя Ньюёрскай Танцавальнай групы ЗБМА.

ным выкананьнем танцаў, вонкавое адно ўражанье ад гэтага ансамблю — было вельмі добре: белая, упрыгожаная беларускім арнаментам, вопратка, перацягнутая беларускімі пясамі, нязвычайна гарманізавала і зь съветлымі сценамі залі, і з вя-

ным выкананьнем танцаў, вонкавое адно ўражанье ад гэтага ансамблю — было вельмі добре: белая, упрыгожаная беларускім арнаментам, вопратка, перацягнутая беларускімі пясамі, нязвычайна гарманізавала і зь съветлымі сценамі залі, і з вя-

ным выкананьем танцаў, вонкавое адно ўражанье ад гэтага ансамблю — было вельмі добре: белая, упрыгожаная беларускім арнаментам, вопратка, перацягнутая беларускімі пясамі, нязвычайна гарманізавала і зь съветлымі сценамі залі, і з вя-

ным выкананьем танцаў, вонкавое адно ўражанье ад гэтага ансамблю — было вельмі добре: белая, упрыгожаная беларускім арнаментам, вопратка, перацягнутая беларускімі пясамі, нязвычайна гарманізавала і зь съветлымі сценамі залі, і з вя-

ным выкананьем танцаў, вонкавое адно ўражанье ад гэтага ансамблю — было вельмі добре: белая, упрыгожаная беларускім арнаментам, вопратка, перацягнутая беларускімі пясамі, нязвычайна гарманізавала і зь съветлымі сценамі залі, і з вя-

ным выкананьем танцаў, вонкавое адно ўражанье ад гэтага ансамблю — было вельмі добре: белая, упрыгожаная беларускім арнаментам, вопратка, перацягнутая беларускімі пясамі, нязвычайна гарманізавала і зь съветлымі сценамі залі, і з вя-

ным выкананьем танцаў, вонкавое адно ўражанье ад гэтага ансамблю — было вельмі добре: белая, упрыгожаная беларускім арнаментам, вопратка, перацягнутая беларускімі пясамі, нязвычайна гарманізавала і зь съветлымі сценамі залі, і з вя-

ным выкананьем танцаў, вонкавое адно ўражанье ад гэтага ансамблю — было вельмі добре: белая, упрыгожаная беларускім арнаментам, вопратка, перацягнутая беларускімі пясамі, нязвычайна гарманізавала і зь съветлымі сценамі залі, і з вя-

ным выкананьем танцаў, вонкавое адно ўражанье ад гэтага ансамблю — было вельмі добре: белая, упрыгожаная беларускім арнаментам, вопратка, перацягнутая беларускімі пясамі, нязвычайна гарманізавала і зь съветлымі сценамі залі, і з вя-

ным выкананьем танцаў, вонкавое адно ўражанье ад гэтага ансамблю — было вельмі добре: белая, упрыгожаная беларускім арнаментам, вопратка, перацягнутая беларускімі пясамі, нязвычайна гарманізавала і зь съветлымі сценамі залі, і з вя-

ным выкананьем танцаў, вонкавое адно ўражанье ад гэтага ансамблю — было вельмі добре: белая, упрыгожаная беларускім арнаментам, вопратка, перацягнутая беларускімі пясамі, нязвычайна гарманізавала і зь съветлымі сценамі залі, і з вя-

ным выкананьем танцаў, вонкавое адно ўражанье ад гэтага ансамблю — было вельмі добре: белая, упрыгожаная беларускім арнаментам, вопратка, перацягнутая беларускімі пясамі, нязвычайна гарманізавала і зь съветлымі сценамі залі, і з вя-

ным выкананьем танцаў, вонкавое адно ўражанье ад гэтага ансамблю — было вельмі добре: белая, упрыгожаная беларускім арнаментам, вопратка, перацягнутая беларускімі пясамі, нязвычайна гарманізавала і зь съветлымі сценамі залі, і з вя-

ным выкананьем танцаў, вонкавое адно ўражанье ад гэтага ансамблю — было вельмі добре: белая, упрыгожаная беларускім арнаментам, вопратка, перацягнутая беларускімі пясамі, нязвычайна гарманізавала і зь съветлымі сценамі залі, і з вя-

ным выкананьем танцаў, вонкавое адно ўражанье ад гэтага ансамблю — было вельмі добре: белая, упрыгожаная беларускім арнаментам, вопратка, перацягнутая беларускімі пясамі, нязвычайна гарманізавала і зь съветлымі сценамі залі, і з вя-

ным выкананьем танцаў, вонкавое адно ўражанье ад гэтага ансамблю — было вельмі добре: белая, упрыгожаная беларускім арнаментам, вопратка, перацягнутая беларускімі пясамі, нязвычайна гарманізавала і зь съветлымі сценамі залі, і з вя-

ным выкананьем танцаў, вонкавое адно ўражанье ад гэтага ансамблю — было вельмі добре: белая, упрыгожаная беларускім арнаментам, вопратка, перацягнутая беларускімі пясамі, нязвычайна гарманізавала і зь съветлымі сценамі залі, і з вя-

ным выкананьем танцаў, вонкавое адно ўражанье ад гэтага ансамблю — было вельмі добре: белая, упрыгожаная беларускім арнаментам, вопратка, перацягнутая беларускімі пясамі, нязвычайна гарманізавала і зь съветлымі сценамі залі, і з вя-

ным выкананьем танцаў, вонкавое адно ўражанье ад гэтага ансамблю — было вельмі добре: белая, упрыгожаная беларускім арнаментам, вопратка, перацягнутая беларускімі пясамі, нязвычайна гарманізавала і зь съветлымі сценамі залі, і з вя-

ным выкананьем танцаў, вонкавое адно ўражанье ад гэтага ансамблю — было вельмі добре: белая, упрыгожаная беларускім арнаментам, вопратка, перацягнутая беларускімі пясамі, нязвычайна гарманізавала і зь съветлымі сценамі залі, і з вя-

ным выкананьем танцаў, вонкавое адно ўражанье ад гэтага ансамблю — было вельмі добре: белая, упрыгожаная беларускім арнаментам, вопратка, перацягнутая беларускімі пясамі, нязвычайна гарманізавала і зь съветлымі сценамі залі, і з вя-

ным выкананьем танцаў, вонкавое адно ўражанье ад гэтага ансамблю — было вельмі добре: белая, упрыгожаная беларускім арнаментам, вопратка, перацягнутая беларускімі пясамі, нязвычайна гарманізавала і зь съветлымі сценамі залі, і з вя-

ным выкананьем танцаў, вонкавое адно ўражанье ад гэтага ансамблю — было вельмі добре: белая, упрыгожаная беларускім арнаментам, вопратка, перацягнутая беларускімі пясамі, нязвычайна гарманізавала і зь съветлымі сценамі залі, і з вя-

ным выкананьем танцаў, вонкавое адно ўражанье ад гэтага ансамблю — было вельмі добре: белая, упрыгожаная беларускім арнаментам, вопратка, перацягнутая беларускімі пясамі, нязвычайна гарманізавала і зь съветлымі сценамі залі, і з вя-

ным выкананьем танцаў, вонкавое адно ўражанье ад гэтага ансамблю — было вельмі добре: белая, упрыгожаная беларускім арнаментам, вопратка, перацягнутая беларускімі пясамі, нязвычайна гарманізавала і зь съветлымі сценамі залі, і з вя-

ным выкананьем танцаў, вонкавое адно ўражанье ад гэтага ансамблю — было вельмі добре: белая, упрыгожаная беларускім арнаментам, вопратка, перацягнутая беларускімі пясамі, нязвычайна гарманізавала і зь съветлымі сценамі залі, і з вя-

ным выкананьем танцаў, вонкавое адно ўражанье ад гэтага ансамблю — было вельмі добре: белая, упрыгожаная беларускім арнаментам, вопратка, перацягнутая беларускімі пясамі, нязвычайна гарманізавала і зь съветлымі сценамі залі, і з вя-

ным выкананьем танцаў, вонкавое адно ўражанье ад гэтага ансамблю — было вельмі добре: белая, упрыгожаная беларускім арнаментам, вопратка, перацягнутая беларускімі пясамі, нязвычайна гарманізавала і зь съветлымі сценамі залі, і з вя-

ным выкананьем танцаў, вонкавое адно ўражанье ад гэтага ансамблю — было вельмі добре: белая, упрыгожаная беларускім арнаментам, вопратка, перацягнутая беларускімі пясамі, нязвычайна гарманізавала і зь съветлымі сценамі залі, і з вя-

ным выкананьем танцаў, вонкавое адно ўражанье ад гэтага ансамблю — было вельмі добре: белая, упрыгожаная беларускім арнаментам, вопратка, перацягнутая беларускімі пясамі, нязвычайна гарманізавала і зь съветлымі сценамі залі, і з вя-

ным выкананьем танцаў, вонкавое адно ўражанье ад гэтага ансамблю — было вельмі добре: белая, упрыгожаная беларускім арнаментам, вопратка, перацягнутая беларускімі пясамі, нязвычайна гарманізавала і зь съветлымі сценамі залі, і з вя-

ным выкананьем танцаў, вонкавое адно ўражанье ад гэтага ансамблю — было вельмі добре: белая, упрыгожаная беларускім арнаментам, вопратка, перацягнутая беларускімі пясамі, нязвычайна гарманізавала і зь съветлымі сценамі залі, і з вя-

ным выкананьем танцаў, вонкавое адно ўражанье ад гэтага ансамблю — было вельмі добре: белая, упрыгожаная беларускім арнаментам, вопратка, перацягнутая беларускімі пясамі, нязвычайна гарманізавала і зь съветлымі сценамі залі, і з вя-

ным выкананьем танцаў, вонкавое адно ўражанье ад гэтага ансамблю — было вельмі добре: белая, упрыгожаная беларускім арнаментам, вопратка, перацягнутая беларускімі пясамі, нязвычайна гарманізавала і з

«ЁСЦЬ ДУША У НАРОДЗЕ ГЭТЫМ»

Карагодны танец „Вяночкі” ў выкананыі Ньюёрскай Танцавальнай Групы ЗБМА на Беларускім Фэстывалі Сусветнай Выстаўкі ў Нью Ёрку.

Вядзе карагод Орса-Рамано.

Беларускае народнае мастацтва багатое — яно выводзіца з часоў сіве мінуўшыны й праз усю гісторыю, праз усе пэрыяды вялікай славы й заняпаду яно жыло й перахоўвалася ў народзе.

Народнае мастацтва — гэта тая крытычальная чыстая крыніца жывой вады, якая інсіпіравала, карміла й вяла беларускіх мастакоў усіх жанраў да высокага ўзроўню. З гэтага крыніцы чэрпалі ўсіх чужынцы й баявали на беларускім народным мастацтве свае экспрэсы.

Яно асабліва дараюе нам на чужыне, бо чыстае, несхвалышаванае ў свабоднай краіне Вашынгтона, яно мае змогу развязацьца й даваць нам — выгнаннікам — туу духовую страву, безъ якой мы ня можам жыць, як съведамая эміграцыя.

Вось такім цудоўным інектарам для нашае беларускае душы й быў Беларускі народны фэстываль на Сусветнай Выстаўцы 21-га чырвеня сёлета. Таму такой асаблівай радасцій сувязіліся твары прысутных Беларусаў, такій шчырасцій і народнай гордасцій, бо было на што паглядзець, пачуць і чужынкам было што паказаць.

Больш за 120 асобаў выступіла на сцене перад перапоўненай залай, 120 асобаў — ахвярных беларускіх людзей, харошых людзей, якія не пашкадавалі сваіх немалых выслікай, каб на такім высокім узроўні зарэпрэзэнтаўца беларускае народнае мастацтва. Усе яны ад высокаваліфікаўных адзінак да звычайнае танцоркі ці харыстага заслугоўваючы на нашае найбліжшае прызнанніе й на самую глыбокую ад сэрца падзяку.

**

Танцавальны Гурток Згуртавання Беларускіх Моладзі ў Амэрыцы (адзел Нью Ёрк) презентавала сп-ня Але Орса-Рамано (24 асобы).

Ёнайны працы з гуртом і наагул гэтай выдатнай беларускай працоўніцай на грамадзкай ніве яй хадчу прысьвяцілі гэтых колькі радкоў.

Ад часу заснавання ў 1954 годзе Танцавальнага Гуртка ЗБМА мінае 10 год. Гэта не малы адразак часу для нашае эміграцыі. За гэты

час гурток меў пэрыяды буйнага развіцця й пэрыяды паслабленья працы — заняпаду. У 1958 годзе на Міжнародным Летнім Фэстывалі ў Цэнтрал Парку Танцавальнай Гурткі заняў першага месца, ён выступіў шмат разоў на тэлевізіі, шмат разоў у розных фэстывалах. Ужо некалькі разоў выступіў сёлета на Сусветнай Выстаўцы. 12 ліпеня, прыкладам, у павільёне штату Нью Ёрк ён выступіў аж 5 разоў з гадзінай практыкі.

На працы гуртка вучыла гурткі, якія інсіпіравала, карміла й вяла беларускіх народных танцаў, сп-ня Але Орса. Былі вялікія перашкоды ў працы, вельмі часта мяніліся сябры, выбывалі часта найлепшыя адзінкі. Дзяўчата выходзілі замуж і кідалі працу — крызіс у гуртку, а Але Орса вучыла тады да пачатку. Часта выглядала, што сама існаваньне гуртка было загрожанае, а кіраўнічка яго ўпорыста пачынала працу ізноў і ізноў ад пачатку. Колькі гэта каштавала выслікту ў энэргіі, а перадусім колькі любові да беларускага народнага мастацтва трэба было мець, каб не знеахвояцца ў пакінучку. Але-ж кіраўнічка гуртка — Алюнцыя не пакінула працы. Як-же яна магла не пакінучь, калі ад маленства яна бачыла такі самы прыклад, такое паступанье яе бацькі: Святая Памяць Доктара А. Орсы яе маці сп-ні Н. Орсы. І Алюнцыя вяла гурткі, перамагаючи перашкоды, ахвярна й самааддана.

Больш сотні маладых дзяўчатаў і хлапчоў прыйшло праз Танцавальны Гурток ЗБМА, якія мелі змогу зачэрпніць з крыніцы народнага мастацтва. І гэта, бязумоўна, пакінула на іх пазытыўны ў глыбокім сълед.

Хочацца верыць, што праца ў кірунку развіцця ў папулярызацыі народнага беларускага мастацтва будзе праводзіцца нашымі мастакамі й далей, бо, як паказаў фэстываль — ёсць у нас і мастацкія сілы, і ахвярныя людзі, і вялікае жаданне служыць свайму народнаму мастацтву ў свайму народу, таму народу, што душу сваю ў народным мастацтве захаваў і перахаваў праз усе ліхаде́цці мінуўшчыны і сучаснасці.

Хочацца верыць, бо як сказаў Максім Багдановіч пра наш народ:

— „ёсць душа ў народзе гэтым”.

3. С.

БЕЛАРУСКІ ЮНАЦКІ КЛЮБ У БРАДФОРДЗЕ

У дзень святых апосталаў Пятра і Паўла 12 ліпеня 1964 г. у Беларускім Доме ў Брадфордзе быў адкрыты Беларускі Юнацкі Клуб сакратаром Галоўнае Управы ЗБВБ Спадаром Паўлам Навара.

Перад адкрыццем у капліцы Беларускага Дому была адслужаная Святая Літургія айцом Я. Абабуркам, настаяцелем БАПЦарквы на Вялікай Брытаніі.

На адкрыццё Беларускага Юнацкага Клубу зъехалася вялікая колькасць беларускага грамадзтва, як

ЛІСТ У РЭДАКЦЫЮ

Вельмі Паважаны Спадар Рэдактар!

Не адмоўце зымасціць на бачынках газеты „Беларус” наступнае:

У сваім „Звароце” з 18 ліпеня 1964 г. сп. К. Мерляк із сваім гуртком званай „управай” робіць мне закід, што я, працуячы скарбнікам управы Ньюёрскай Акругі БАЗА, быццам выкарстоўваў грамадзкія грошы Акругі для сваіх асабістых мэтаў. На дадзеніх сваіх закідаў сп. Мерляк паклікаеца на пратакол Рэвізійнае Камісіі Ньюёрскай Акругі БАЗА.

У сувязі з вышэйшым уважаю сваім ававязкам давесці да ведама ўсіх сяброў БАЗА, што цверджаньні сп. Мерляк яй ягонай „управы” ёсць поўная няправдай.

Затое прайдай ёсць, што банкавы працэнт за справаўдаўчы 1963-64 год Акругі БАЗА ў вышыні 32 далаўра быў запісаны ў залічаны дагульнай сумы балансу на наступны гаспадарскі год. Справаўдаўчы акт касы быў мною прачытаць перад агульным сходам і перададзены прэзыдіуму сходу 14 чырвеня 1964 г.

Няправдай ёсць, што Рэвізійная Камісія у сваім пратаколе зразбіла скарбніку закід аб выкарыстоўванні грамадзкіх грошай на свае прыватныя мэты. Затое прайдай ёсць, што управа Акругі БАЗА яй мела спэцыяльнага банкавага конта, а скарбнік перахоўваў касу або дома, або на сваім коньце. Гэтая спрача, наразице, належыць, зразумела, у большай ступені да кампэтенцыі старшыні Акругі БАЗА, чымся да кампэтенцыі скарбніка.

У свой час я пераняў касу Акругі БАЗА ад білаги скарбніка сп. Д. Клінцэвіча, які трymаў грошы або ў сябе дома, або на сваім прыватным коньце, зусім не далічваючы банкавага працэнту. Але ніхто із сяброў Акругі БАЗА не вяртіў і на думку рабіцца сп. Мерляк і ягонае „супалкі”, што колькасць сяброў, якія астасілі на сходзе 14 чырвеня 1964 г., была ў значайнай балышыні. Вось-же колькасць сяброў, якія заплацілі сяброўскія складкі і пакінулі сход, становіла 77,8% ад усіх праўных сяброў прысутных на сходзе.

Такім парадкам сп. Мерляк і ягонае „супалкі” яя маюць ніякай праўнай падставы ўважаць, што 22,2% праўных сяброў могуць разпразніваць 77,8%, якія ехады пакінулі.

З вышэйшым сказанага відаць, што ніякіх праўных асноваў да існавання іншай раёнлагілай Акругі БАЗА, або якой у сваім „Звароце” гаворыць сп. Мерляк і ягонае „супалкі”, яяма, і аб іх яя можа быць і мовы.

Яшчэ больш незразумелым пасылька гэта га ёсць, чаму якраз мне робіцца закід, што я быў першым скарбнікам Акругі БАЗА, які далічваў банкавы працэнт да балансу касы на карысць Акругі БАЗА без розніцы на тое, ці грошы знаходзіліся на май прыватным коньце, ці ў кішні скарбніка.

Сп. Мерляк і „ягонае супалкі” згодна із сваім „маральным кадрокам” аб выкарыстанні грамадзкіх грошай на свае прыватныя патрэбы павінны былі-б зрабіць закід у першую чаргу свайму быламу старшыні Акругі БАЗА сп. Клінцэвічу, за

тое, што вялікую частку заработка із сутрачы Новага Году сп. Клінцэвіч трывал у сябе ў кішні, распараджаўшы грошымі бязьведам скарбніка ѹ толькі 23 траўня 1964 г. (нумар прыбытковага квіта 156). Такім парадкам сп. Клінцэвіч трывал блізу 5 месяцаў гроши, зразумела, без дадзенай банкавых працэнтаў.

Таксама няправдай ёсць, што я, як скарбнік Акругі БАЗА, „апынуўся” у другой „няправай” управе. Затое прайдай ёсць, што я быў выбраны на скарбніка Акругі БАЗА ў Нью Ёрку на агульным сходзе 27 чырвеня пераважаючай балышыні галасоў прысутных сяброў у праўна-дэмакратычным парадку.

Няправдай ёсць, што колькасць праўных сяброў, якія астасілі на сходзе (14 чырвеня 1964 г.), былі ў пераважаючай балышыні, а колькасць праўных сяброў, якія заплацілі сяброўскія складкі і пакінулі сход, былі ў міншыні. Ніжэй пададзены лікі, узятыя з прыбытковага касавай кнігі аб аплаце сяброўскіх складак за 1963 год, з'яўляюцца найлепшымі дадавамі пойнай ілозыйнасці сп. Мерляк і ягонае „супалкі”, што колькасць сяброў, якія астасілі на сходзе 14 чырвеня 1964 г., ях астасілі на сходзе 14 чырвеня 1964 г.

Няправдай ёсць, што Рэвізійная Камісія у сваім пратаколе зразбіла скарбніку закід аб выкарыстоўванні грамадзкіх грошай на свае прыватныя мэты. Затое прайдай ёсць, што управа Акругі БАЗА яй мела спэцыяльнага банкавага конта, а скарбнік перахоўваў касу або дома, або на сваім прыватным коньце, зусім не далічваючы банкавага працэнту. Але ніхто із сяброў Акругі БАЗА не вяртіў і на думку рабіцца сп. Мерляк і ягонае „супалкі” да сяброў Акругі БАЗА ё не сяброў або аплачуваніні гроши, якія астасілі на сходзе 14 чырвеня 1964 г., ях астасілі на сходзе 14 чырвеня 1964 г.

На заканчэнні выступіла з праўмай вучаніца Каледжу Св. Язэпа ў Брадфордзе Юля Мацкевіч, якія зразумела, што ніякіх праўных асноваў да існавання іншай раёнлагілай Акругі БАЗА, або якой у сваім „Звароце” гаворыць сп. Мерляк і ягонае „супалкі”, яяма, і аб іх яя можа быць і мовы.

Яшчэ больш незразумелым і з праўнага боку недапушчальным актам ёсць зварот сп. Мерляк і ягонае „супалкі” да сяброў Акругі БАЗА ё не сяброў або аплачуваніні гроши, якія астасілі на сходзе 14 чырвеня 1964 г., ях астасілі на сходзе 14 чырвеня 1964 г.

Із свайго боку я з'яўляюся да ўсіх сяброў БАЗА Акругі Нью Ёрк з просьбай перасылаць сяброўскія складкі на імя скарбніка:

Mr. R. Horoshko
P. O. Box 141
Whitestone, N. Y. 11357
Расыцілай Гароніка

Дэмантрацыя беларускай народнай вопраткі, выкананай сяброўкамі БЮК Лёляй Міхалюк і Дорыні Мацкевіч.

моладзі, так і старэйшын. Малітваю ўсім, што яхнімі атакамі ўспяшна пасялчыцца ў сябры.

На адкрыцці ў Беларускага Юнацкага Клубу зъехалася вялікая колькасць беларускага грамадзтва, якія зразумела, што яхнімі атакамі ўспяшна пасялчыцца ў сябры.

На заканчэнні выступіла з праўмай вучаніца Каледжу Св. Язэпа ў Брадфордзе Юля Мацкевіч — старшыня Управы Беларускага Клубу ў Брадфордзе. Ейная пра

мова была вельмі зымастоўная й выскока думак. У маўзалеі Каледжу Св. Язэпа ў Брадфордзе быў памяшчаны складкі на імя скорбніка Акругі БАЗА, якія астасілі на сходзе 14 чырвеня 1964 г., ях астасілі на сходзе 14 чырвеня 1964 г.

У маўзалеі Каледжу Св. Язэпа ў Брадфордзе быў памяшчаны складкі на імя скорбніка Акругі БАЗА, якія астасілі на сходзе 14 чырвеня 1964